

JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSA
1051 Budapest, Nádor u. 22.
1387 Budapest, Pf. 40. Telefon: 475-7100 Fax: 269-1615

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSÁNAK ÁLLÁSFOGLALÁSA

A Szeged területén található élményfürdő építésével kapcsolatban

Ügyszám: JNO-63- /2010

Panasz

1. 2008. június 30. napján a Védegylet Egyesület szegedi csoportja, mint panaszos a jövő nemzedékek országgyűlési biztosához benyújtott beadványában azt sérelmezte, hogy a Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata által, a Szeged I. kerületben található Ligetfürdő helyére létesíteni kívánt „Újszegedi Fürdőkomplexum” beruházása nem felel meg a jogszabályi követelményeknek. A panaszosok előadták, hogy a beruházás kivitelezhetősége érdekében Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) jogsértően módosította a helyi építési szabályzatról szóló rendeletet, ami lehetőséget adott arra, hogy telekhatár-módosítással az újszegedi Liget helyi védettséget élvező területét érintve a védettség rendeletben már megállapított mértékét csökkentették, feloldották.

2. A panaszosok előadták, hogy a tervezett beruházás előkészületeinek érdemi része a nyilvánosság kizárásával zajlott, ezért erősen aggályos, hogy az megfelel-e az európai uniós támogatás felhasználásával kapcsolatban előírt kritériumrendszernek. Kifogásolták, hogy a beruházó nem nyújtott megfelelő tájékoztatást a civil szervezeteknek, nem végzett közvélemény-kutatást, nem tartott lakossági fórumot, nem működtetett információs zöld számot, ezáltal nem tett eleget a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által meghatározott, az Európai Unió támogatások esetén kötelezően teljesítendő tájékoztatási kötelezettségnek.

3. Mindezek mellett a panaszosok sérelmezték Szeged Megyei Jogú Város Közgyűlésének Szeged város helyi jelentőségű természeti területeinek és emlékeinek védelméről szóló 56/2001. (XII.20) rendelet módosítását is, melynek során az „értésítendők köréből kivették a területen működő társadalmi szervezetek kitétel”, ezáltal álláspontjuk szerint a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét „indirekt módon” csökkentették.

4. A panaszosok beadványukban előadták, hogy a beruházás kivitelezését követően a korábban közfunkciót ellátó Ligetfürdő nem lenne képes biztosítani a szolgáltatások széles körben való hozzáférését, tekintettel arra, hogy a beruházás elsődlegesen a gyógy-és wellness szolgáltatásra összpontosít, ezáltal sérül a „jövő generációk közszolgáltatáshoz való hozzáféréseinek esélye”.

5. A panaszosok sérelmezték továbbá, hogy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9.§ (2) bekezdése szerinti észrevételezési eljárás, melynek során a helyi építési szabályzatról szóló rendeletet megalkotják és módosítják - csupán látszatlehetőséget biztosít az eltérő vélemények tisztázása érdekében, tekintettel arra, hogy azokat az önkormányzat nem köteles figyelembe venni.

6. Az ügyvel kapcsolatos vizsgálatok lefolytatására az állampolgári jogok országgyűlési biztosa által szóló 1993. évi LIX. törvény 16. § (1) bekezdése, 27/B. § (1) bekezdése, valamint a 27/B. § (3) bekezdés f) pontja alapján van hatásköröm. Az Obtv. 16. § (1) bekezdése szerint „az országgyűlési biztoshoz bárki fordulhat, ha megítélése szerint valamely hatóság, illetve közszolgáltatást végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége során a beadványt benyújtó személy alapvető jogaival összefüggésben visszásságot okozott, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, illetve jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.” A 27/B. § (1) bekezdése szerint: „A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa figyelemmel kíséri, értékeli és ellenőrzi azon jogszabályi rendelkezések érvényesülését, amelyek biztosítják a környezet és a természet (a továbbiakban együtt: környezet) állapotának fenntarthatóságát és javítását. Feladata a mindezekkel kapcsolatban tudomására jutott visszásságok kivizsgálása vagy kivizsgáltatása, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedések kezdeményezése.” A 27/B. § (3) bekezdés f) pontja pedig kimondja, hogy „A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa megismerheti és véleményezheti a helyi önkormányzatok hosszú távú fejlesztési, területrendezési, valamint a jövő nemzedékek életminőségét egyébként közvetlenül érintő terveit és koncepcióit.”

Tényállás

7. A beadványban foglaltak alapján a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa vizsgálatot indított a Szeged Megyei Jogú Város Közgyűlésének a Szeged, Tisza folyó- Bertalan híd nyugati oldala-Temesvári körút páros oldala – Népliget sor Liget felőli oldala – a Liget nyugati része az Erzsébet templommal - Torontál tér – Alsó Kikötő sor- Belvárosi híd északkeleti oldala által határolt terület (továbbiakban szabályozási terület) építési szabályzatról szóló 15/2008. (IV.17) Kgy. rendelet (a továbbiakban: városrészi építési szabályzat), a nyilvánosság részvétele, a helyi jelentőségű természeti területek védettségéről szóló 56/2001. (XII. 20.) Kgy. rendelet (a továbbiakban: helyi védettségi rendelet) módosítása, a közszolgáltatáshoz való jog, valamint a telekalakítási eljárás és az egészséges környezethez való jog összefüggéseivel kapcsolatban.

8. Szeged Megyei Jogú Város Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) az 509/2007. (IX. 14) Kgy.sz. határozatában rendelkezett az Újszegedi Fürdőkomplexum létrejöttéről, fejlesztéséről és jövőbeni üzemeltetéséről. A beruházás megvalósítása érdekében létrehozta a Ligetfürdő Ingatlanfejlesztő és Fürdőüzemeltető Korlátolt Felelősségű Társaságot (a továbbiakban: projektcég). A fürdőkomplexum beruházás finanszírozási keretét és alapját a Dél-alföldi Operatív Program, „Dél-Alföld Spa” egészségügyi létesítmények fejlesztése (DA-OP/2.1. A2F) program képezi, amelyet „kiemelt projekt”-ként a Dél-

Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács javasolt a Nemzeti Fejlesztési Ügynökségnek. Tekintettel arra, hogy a projektet jóváhagyták, a támogatást nyújtó szervezet és a kedvezményezett a támogatási szerződést megkötötték.

9. A Közgyűlés 195/2008 (IV.11) Kgy. határozattal a városüzemeltetési és a fejlesztési irodát utasította, hogy készítse el és terjessze elő az építészeti és természeti értékekre vonatkozó helyi védettségi rendeletek módosítását.

10. 2008. május 21. napján Makó Város Jegyzője - a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal 844/2008. számú kijelölése alapján - az építési engedélyt a szegedi Ligetfürdő fejlesztésére II.653-20/2008. számú határozatában a Ligetfürdő Ingatlanfejlesztő és Fürdőüzemeltető Korlátolt Felelősségű Társaság számára megadta és a telekcsera megvalósítása érdekében 2008. július 26. napján az Újszegedi Római Katolikus Egyházközség benyújtotta a telekalakítási engedély iránti kérelmét Szeged Megyei Jogú Város Címzetes Főjegyzőjéhez, amely a 1766/1, 1766/2 továbbá a 1764/2 (ez utóbbi helyi területi védelem alatt áll) helyrajzi számú földrészletek határrendezésére irányult. A telekalakítási engedélyt 72318/2008. számú, 2008. július 28-án kelt határozatában a jegyző megadta. Az engedély 2008. augusztus 21. napjától jogerős és végrehajtható.

A hatóságoknak a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa részére megküldött tájékoztatása

Jegyző

11. 2008. augusztus 6-án megkereséssel fordultunk Szeged Megyei Jogú Város jegyzőjéhez az ügyvel kapcsolatos tájékoztatás és a vonatkozó iratok megküldése érdekében, majd 2008. október 29-én, személyes konzultáción vettünk részt a Polgármesteri Hivatalban. A jegyző a megkeresésünkre a 45231-9/2008. számon iktatott levélben válaszolt, jelezve, hogy a beruházás fejleményeiről a lakosságot a befektető folyamatosan tájékoztatta elsősorban a Délmagyarország című napilap internetes honlapján keresztül. A telekalakítással kapcsolatban a jegyző utalt arra, hogy „a helyi építészeti örökségek védelméről szóló 55/2005. (XI. 17.) Kgy. rendelet, valamint a helyi védettségi rendelet módosítása nem szükséges a telekalakításhoz, védettséget megszüntetni az önkormányzat nem szándékozott, mivel azonban a telekalakítás célja a templom építési telkének bővítése, az a Népliget faállományát érinti.”

12. 2009. július 14-én ismételten megkerestük a jegyzőt, mert a tényállás tisztázásához további iratok bekérésére volt szükség. A jegyző a megkeresésre 2009. augusztus 4-én, az 5544-2/2009 számú levélben válaszolt és tájékoztatást adott a kérdéses ingatlanrészek tulajdonának átruházásáról, valamint csatolmányként megküldte az annak alapjául szolgáló, az önkormányzat vagyona feletti rendelkezési jog gyakorlásának szabályairól szóló 25/2003. (VI. 27.) Kgy. rendelet hatályos szövegét. Ismételten megerősítette a jegyző, hogy a helyi védettségi rendelet hatálya alá tartozó helyrajzi számok tekintetében módosítás nem történt, az nem is volt szükséges, a 1764/2 hrsz-ú ingatlan jelenleg is védett.

Egyéb hatóságok

13. 2008. november 10.-én levélben kerestük meg a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatalt, illetve a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséget, amely válaszában a Támogatási

Szerződést küldte el részünkre. A Hivatal a 4395/2008. számú levélben adott részünkre tájékoztatást a törvényességi ellenőrzési jogkörben lefolytatott eljárásáról. A panaszosok kérelme alapján törvényességi ellenőrzési jogkörében vizsgálta a Közgyűlés 194-195/2008. (IV. 11.) Kgy határozatait, valamint a városrészi építési szabályzatot, mely a Ligetet, mint helyileg védett zöldterületet, közparkot is érinti, mert a beruházás megvalósítása érdekében a római katolikus plébánia épületét – ami a létesítendő „Újszegedi fürdőkomplexum” területén áll - lebontanák, pótlására egy új parókiát építenének, a Szent Erzsébet templom bővítéseként. Az új plébánia felépítéséhez szükséges területet az arra irányuló telekhatár-rendezéssel (telekalakítással) a templom szomszédságában lehetett biztosítani, melynek során helyrajzi szám alapján védett területet csatoltak nem védett területhez. Eljárása során a hivatal megállapította, hogy az adott terület vonatkozásban a védetté nyilvánítást módosítani szándékozó helyi rendelet módosítása folyamatban van, így a 1764/2 helyrajzi számú terület védettségének megszüntetésére egyelőre nem került sor. Jelezte, ugyanakkor, hogy a 28/1994 (V. 20.) AB határozatban foglalt követelmények megfelelő érvényesítése érdekében a természetvédelem jogszabályban biztosított szintje nem csökkenthető, e határozat figyelembe vétele természetesen az önkormányzat számára is kötelező.

Állásfoglalásunk tervezetét 2009. január 15-én megküldtük a beadványozók, a polgármester, a főjegyző, valamint az államigazgatási hivatal részére.

A főjegyző 7526-2/2010. számon iktatott válaszában több ponton kifogásolta a tervezetet, melyek közül többet állásfoglalásunk kialakításánál figyelembe vettünk, azonban azokkal a jogi elemzésben hivatkozottaknak megfelelően nem értünk egyet.

Az államigazgatási hivatal Szo1/1166-1/2010. számon iktatott válaszában hivatkozott arra, hogy a kérdéses rendeletet törvényességi ellenőrzési eljárásban a jogszabályi változások miatt nem állt módjában vizsgálni. Utal arra is, hogy a városrészi építési szabályzat annak hatályon kívül helyezéseiig volt elérhető a honlapon.

Jogi Elemzés

I. A védettség szintjének csökkenése

14. 2008. április 11. napján Szeged Megyei jogú Város Közgyűlése megszavazta a városrészi építési szabályzatot, melynek 7. §-a a beépítésre szánt területek között tartalmaz szabályokat a szóban forgó területre vonatkozóan. A rendelet mellékletében található szabályozási terv szerint a Szent Erzsébet Templom, mint magánterület két közterület által határos. A rendelkezésünkre álló iratok alapján megállapítottuk, hogy a szabályozási vonal, ami a közterületet és a nem közterületet választja el egymástól, a rendelet hatályba lépésével úgy változott, hogy a közterületből földrészletet vett el a magánterület javára, melynek során 2411 m²-ről 2346 m²-re csökkent a helyi természeti védelmet élvező közterület nagysága,

15. A helyi védettségi rendelet 3. számú melléklete alapján az a földrészlet, amellyel a közterületet csökkentették a magánterület javára, a 1764/2 helyrajzi szám alapján védett, ezáltal a közterületi ingatlan területe úgy csökkent, hogy a természeti védettség alatt álló terület csökkenését is eredményezte, anélkül azonban, hogy ezt megelőzően a kérdéses helyrajzi számon található terület védettségét megszüntették volna.

16. A jelen ügyel kapcsolatban elsősorban azt kellett vizsgálnom, hogy az Önkormányzat által alkalmazott megoldás a tárgybeli terület telekhatárainak módosításával kapcsolatban mennyiben egyeztethető össze a hatályos környezetvédelmi szabályozással, az Alkotmánybíróság környezetvédelmi alaphatározatának tekintett 28/1994 (V.20) számú határozatával, valamint a helyi védettségi rendelet eljárási szabályaival.

17. Az idézett határozatban a testület már az Alkotmánybíróság működésének kezdeti időszakában részletesen kidolgozta az Alkotmány 18. §-ában található egészséges környezethez való jog, valamint a 70/D. § (2) bekezdésében található lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jog tartalmát. Érvelésük alapjaként megállapították, hogy az egészséges környezethez való jog nem tekintendő alanyi alapjognak, sokkal inkább egy „önállósult és önmagában vett intézményvédelem, azaz olyan sajátos alapjog, amelynek az objektív, intézményvédelmi oldala túlnyomó és meghatározó. Az egészséges környezethez való jog az állam környezetvédelemre vonatkozó kötelességei teljesítésének garanciáit emeli az alapjogok szintjére, beleértve a környezet elért védelme korlátozhatóságának feltételeit is.”

18. E határozatában az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy az Alkotmányban biztosított egészséges környezethez való jog a környezet védelmére és az élet természeti alapjának fenntartására vonatkozó állami kötelességet jelenti. „A jogalkotás garanciális szerepe nem egyszerűen csupán fontosabb a környezetvédelemben, mint az olyan alkotmányos jogoknál, ahol a bíróság (Alkotmánybíróság) közvetlen alapjogvédelmet adhat vagy alanyi jogi igényeket ismerhet el, hanem - a dogmatikai lehetőségek határai közt - mindazokat a garanciákat is nyújtania kell, amelyeket az Alkotmány egyébként az alanyi jogok tekintetében biztosít.”

19. Mindezek alapján „a környezethez való jog intézményes védelmének mértéke nem tetszőleges. A védelem szintjét a környezethez való jog fenti dogmatikai sajátosságain kívül döntően befolyásolja a környezetvédelem tárgya is: az élet természeti alapjainak véges volta és a természeti károk jelentős részének visszafordíthatatlansága, s végül az a tény, hogy mindezek az emberi élet fennmaradásának feltételei. A környezethez való jog az emberi élethez való jog érvényesülésének fizikai feltételeit biztosítja. Mindez a környezethez való jog jogalkotással való védelmének különös, más jogokéhoz képest fokozottan szigorú voltát követeli meg.” Minderre tekintettel tehát az állam – a jelen esetben az önkormányzat – nem élvez szabadságot abban, hogy a környezet állapotát romlani engedje, vagy a romlás kockázatát megengedje. A környezetben okozott károk véges javakat pusztítanak, sok esetben jóvátehetetlenek, a védelem elmulasztása visszafordíthatatlan folyamatokat indít meg. E sajátosságok miatt az egészséges környezethez való jog védelmének eszközei között a megelőzésnek elsőbbsége van.

20. Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy az egyszer védetté nyilvánított természeti terület esetében a védettség – legyen az akár országos vagy helyi jellegű – ne lenne megszüntethető. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 24. § (4) bekezdése határozza meg az erre vonatkozó eljárás rendjét, kimondva, hogy „Fel kell oldani a természeti érték vagy terület védettségét, fokozott védettségét, ha annak fenntartását természetvédelmi szempontok a továbbiakban nem indokolják. A védettség feloldása során a védetté nyilvánításra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy a helyi védett természeti terület védettségének a feloldásához az igazgatóság véleményét be kell szerezni.” E rendelkezés alapján tehát a védelem megszüntetése esetén, hasonlóan a védetté nyilvánításhoz, részletesen elemezni kell annak indokoltságát, a védettség megszüntetésének várható következményeit, illetve az illetékes nemzeti park igazgatóság véleményét.

21. A helyi védettségi rendelet 3. § (5) bekezdése a Tvt-vel összhangban szabályozza a védelem feloldását kimondva, hogy a vonatkozó eljárás során a szakhatóságok állásfoglalását be kell szerezni. További szabályokat tartalmaz a 3. § (6)-(8) bekezdése, mely szerint a védetté nyilvánítást vagy annak feloldását megelőzően értékvizsgálatot kell készíteni, melyhez be kell szerezni a környezetvédelmi hatóság, valamint a védett érték jellegétől függően a kulturális örökségvédelmi hatóság, a területileg illetékes nemzeti park igazgatóság és a területi főépítész véleményét. A Tvt.-vel teljes mértékben összhangban áll a 3.§ (8) bekezdése, mely alapján a védetté nyilvánítás feloldására akkor kerülhet sor, ha annak fenntartását természetvédelmi szempontok a továbbiakban nem indokolják és a védelemben részesülő természeti érték károsodása olyan mértékű, hogy az már vissza nem fordítható. Ez esetben a területileg illetékes nemzeti parkok véleményét be kell szerezni.

22. Amint az az ügy irataiból kiderül az önkormányzat az említett eljárást nem folytatta le, tekintettel arra, hogy a védettséget – hivatalos álláspontjuk szerint – nem kívánták megszüntetni, a helyi védettségi rendelet módosítására ezzel kapcsolatban nem került sor. A jegyző által a megkeresésünkre küldött, 45231-9/2008. számon iktatott válaszlevél szerint a telekalakítási eljárás során, a vonatkozó ingatlan-nyilvántartási és telekalakítási jogszabályok alapján lehetőség van arra, hogy egy telken belül több építési övezet kialakítására kerüljön sor. A telekalakítás eredményeként azonban mégis csökkent a védett terület mérete, és a természetvédelmi oltalom alatt álló ingatlan egy része kikerült a védettség alól, anélkül azonban, hogy ezt az idézett jogszabályok szerint kötelező eljárás megelőzte volna.

23. A 15/2008. (IV.17) Kgy.sz rendelet előkészítése során jelezték a véleményezésbe bevont közigazgatási szervek – így az illetékes környezetvédelmi felügyelőség és az illetékes nemzeti park igazgatóság – hogy az építési övezet kijelölését, környezet- és természetvédelmi szempontból nem támogatják. A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, 2008. március 5-én a városi főépítésznek megküldött levelében kifejezetten felhívta a figyelmet a 1764/2 helyrajzi számú területre, és többek között az önkormányzat helyi védettségi rendeletének 5. § (7) bekezdésére hivatkozva javasolta, hogy a terület állapotának megőrzésére és fenntartására fordítsanak fokozott figyelmet. Az 5. § (7) bekezdése egyértelműen kimondja, „hogy védett természeti területen tilos olyan épületet, építményt, nyomvonalas létesítményt, berendezést létesíteni vagy üzembe helyezni, amely annak jellegét és állapotát veszélyezteti, károsítja vagy ott a tájképi egységet megbontja.”

24. Kétségtelen tény, hogy a védettségi szint csökkentése nagyságrendjét tekintve mindössze egy 65 nm-es területet érint, amely a rendelkezésre álló adatok szerint önmagában különösebb ökológiai, természetvédelmi értékkel nem rendelkezik, azaz semmiképp nem tekinthető jelentős sérelemnek, valamint az is feltétlenül megemlítendő, hogy a terület az Újszegedi Római Katolikus Egyházközség tulajdonába került, figyelembe kell venni azonban, hogy a 65nm-es telket közvetve egy gazdasági célú építési beruházás megvalósításához kívánták cseretelekként felhasználni. Az ok, amiért az ügy semmiképpen sem tekintendő csekély jelentőségűnek abból adódik, hogy az önkormányzat által alkalmazott megoldás, illetve annak elvi alapjai jelentik az egészséges környezethez való alkotmányos jog sérelmét és ez független attól, hogy mekkora területről van szó és milyen célra kívánják felhasználni. Az önkormányzat által alkalmazott jogi megoldás a védett terület védettségének megszüntetésével kapcsolatban tehát általánosságban véve okoz elvi jellegű visszásságot, mivel egy természetvédelmi oltalom alatt álló területre vonatkozóan az országos és helyi természetvédelmi jogszabályok és a vonatkozó AB gyakorlat figyelmen kívül hagyásával

folytatott le településrendezési eljárást és jelölt ki építési övezetet. Ami pedig a jegyző eljárását illeti, álláspontom szerint az egészséges környezethez való joggal kapcsolatosan visszásságot idéz elő az olyan telekalakítási eljárás, amelynek eredményeként egy természetvédelmi oltalom alatt álló ingatlan területe csökken. Az elmondottakra tekintettel tehát az ügyben konkrét intézkedést nem kezdeményezek, azonban elvi érveléssel hangsúlyozom, hogy a védettség feloldása nélkül vissza az a döntés, melynek eredményeként egy védett ingatlan területe csökken, mert egy részét nem védett ingatlanhoz csatolják. Állásfoglalásomat tájékoztatásul megküldöm az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőségnek, valamint az illetékes Nemzeti Park Igazgatóságnak, és felhívom a közigazgatási szervek figyelmét, hogy az általunk ismertetett szempontokat hasonló ügyekben vegyék figyelembe.

II. A társadalmi részvételi jogok korlátozása

25. A beadványozók sérelmezik egyrészt az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9. § (2)-(12) bekezdésében található véleményezési eljárást, nevezetesen, hogy az érintett lakosság véleményét ugyan ki kell kérni a településrendezési eszközök kidolgozása során, a vélemények tisztázás érdekében egyeztető tárgyalást kell tartani, azonban a lakossági vélemények figyelembe vétele az önkormányzat számára nem kötelező. Sérelmezik továbbá a beadványozók a helyi védettségi rendelet korábbi módosítását, melynek eredményeként a védetté nyilvánítás vagy annak feloldása során nem tartoznak az eljárásban érintettek közé a területen működő társadalmi szervezetek.

26. Az említett jogszabályi keretekkel kapcsolatban szeretném jelezni, hogy a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa a feladatkörébe tartozó jogszabályok minisztériumok általi kidolgozása során kiemelt figyelmet fordít a társadalmi részvétel szabályainak védelmére, és ezen szempontok érvényesítése érdekében a releváns jogszabályok koncepciójának és szövegének kidolgozásában aktívan közreműködik. A hatályos jogszabályok módosításával kapcsolatos tendenciákat figyelembe véve azonban az a tapasztalatunk, hogy a környezetvédelmi és egyéb rokonterületi államigazgatási jogágazatokban nem a részvételi demokrácia fejlesztése a cél, hanem inkább a társadalmi részvételi jogosítványok csorbítása, illetve háttérbe szorítása a gazdasági érdekekkel szemben.

27. Ugyanakkor az a panasz, hogy a jogalkotó nem teszi kötelezővé a településrendezési eszközök kidolgozása során a lakosság véleményének figyelembe vételét, nehezen értelmezhető. Az ÉT. 9. §-a véleményünk szerint a hazai és nemzetközi jogi megoldásokkal összehasonlítva is igen sokat tesz a résztvevő szakmai és civil szervezetek, közösségek véleményének összegyűjtése és érdemi figyelembe vétele érdekében. Erre utal az, hogy a részvétel biztosítását az önkormányzatnak már a településrendezési tervek koncepcionális fázisában kötelezővé teszi, illetve gondoskodik arról, hogy a beérkezett észrevételek a döntést meghozó képviselőkhöz mindenképpen eljussanak. Arra természetesen nincs mód, hogy ezen eljárási garanciákon túlmenően a jogalkotó minden esetre nézve kötelezővé tegye a képviselő testületek számára azt, hogy az észrevételeket érdemben beépítsék a döntéseikbe. Az pedig, hogy a társadalmi szervek értesítését a védetté nyilvánítási és a védettség feloldásával irányuló eljárások során az önkormányzat a korábban hatályos szöveggel szemben korlátozza, álláspontunk szerint nem jelent olyan jelentőségű

visszásságot, mely az egészséges környezethez való alkotmányos alapjog sérelmét jelentené. Amennyiben azonban a beadványozó álláspontja szerint bármely a jelen pontban elemzett normaszöveg alkotmányos jelentőségű visszaállást okoz, úgy lehetősége van arra, hogy az Alkotmánybíróságnál absztrakt normakontrollt kezdeményezzen.

28. Ami a beadványozó által kifogásolt további környezetvédelmi visszaállásokat illeti megállapítható, hogy a beruházás előkészületeinek érdemi részének a nyilvánosság kizárásával történő lefolytatása illetve, hogy a beruházó nem nyújtott megfelelő tájékoztatást a civil szervezeteknek, nem végzett közvélemény-kutatást, nem tartott lakossági fórumot, nem működtetett információs zöld számot, valamint annak értékelése, hogy a beruházás egésze megfelel-e az európai uniós támogatás felhasználásával kapcsolatban előírt kritériumrendszernek, mind olyan kérdések, melyek csak igen közvetlenül tartoznak az Országgyűlési Biztos hatáskörébe. Elmondható továbbá az is, hogy a megkeresés eredményeként beszerzett iratok sem igazolják, hogy a beruházó és a hatóságok teljes mértékben elmulasztották volna a szóban forgó tájékoztatási kötelezettségüket, így a panasz e vonatkozásai tekintetében alkotmányos jellegű visszaállás megállapítását nem tartom indokoltnak.

29. Hasonló a helyzet a jövő generációk közszolgáltatáshoz való hozzáféréseinek kérdésével is, melynek kapcsolata az egészséges környezetet való alapjoggal meglehetősen indirekt, valamint a jelen ügyben nem jelentkezik olyan jelentőségű visszaállásként, mellyel kapcsolatban bármely hatóság elmarasztalása indokolt lenne.

Budapest, 2011. március 3.

dr. Fülöp Sándor,
a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa